

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Titvlvs VIII. De rebus Ecclesiae alien. vel non.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

consensu valet; cum de iure communi nullam ipsi admittationem habeant, sed tota potestas administrandi spiritalia, & temporalia penes Abbatem sit, c. Nullam 18. q. 2. & c. edoceri. de rescript. dummodo non sint diuisa bona inter Abbatem, & conuentum.

DECISIO III.

Ex cons. 2. alias 36. de regular.

PROfessionis receptio facienda in manibus Capituli Ecclesie cathedralis Regularis, & ipsiusmet Episcopi, in manibus Capituli facta, Episcopo nolente illam recipere non valet; cum iura, c. porrectum, c. ad Apostolicam, & c. Ioannes, & c. sane, de Regula, tractantia de persona, quae potest recipere possessionem communiter de Abbate, nunquam autem de conuentu loquantur; unde licet superior renuens facere quod debet, ad id per superiorem cogi poteris, ab inferiori tamen illud fieri non potest, nisi in casibus iure expressis, ca. Nullus, de iur. patr. Pan. & Fel. ibi. ca. pastoralis, de off. ord. Et consequenter licet Episcopus compelli potest ad suscipiendam professionem Nouitij, tam ad ipsam, quam ad Capitulum pertinentem, non potest tamen a Capitulo, quod non est superior eius, id fieri, quod ipse facere tenebatur.

TITVLVS VII.

De his, quae fiunt a maiore parte, Capituli.

S Y M M A R I U M.

1 Concilium Generale Papa refragante nihil statuere potest.

DECISIO I.

Ex cons. unico in vtrisque.

QVamuis Papa refragante, Concilium Generale nihil statuere potest. Arg. ca. significasti, de elect. sed aliorum omnium, qui in Concilio sunt sententiae Papae sententia praesertim, eo quod Concilio Papa ut persona praesit, in qua tota potestas ecclesiae residet, ita quod solus possit statuere, quicquid cum Concilio possit, cuncta per modum, & c. per principalem 5. q. 3. Prouinciale tamen Concilium contradicente Archiepiscopo, aliquid decernere valet, eo quod Archiepiscopus Concilio Prouinciali praesidens, non a se illam potestatem solus habet, sed vna cum suffraganeis collegialiter: quae autem ab aliquibus collegialiter aguntur, ex maioris partis sententia terminantur Gl. & DD. in c. cum omnes, de cost. Qua de causa collatio pertinens ad Episcopum, & Capitulum ab Episcopo cum aliquo canonicis sui Capituli facta non valet, si maior pars ei contradicat; Sicut etiam in receptione Monachorum spectante Collegialiter ad Abbatem & Capitulum, ita quod Abbas non nisi vnam vocem, seu suffragium habet, maior pars eorum minori praesertim, et si in ea Abbas fuerit. Arg. c. 2. Ne sed. vac. in 6. & c. si. de Regul. in 6.

TITVLVS VIII.

De rebus Ecclesiae alien. vel non.

S Y M M A R I U M.

- 1 Instrumenta antiqua causa inuenta, si alicuius res tangant, tutius est reuelare, quam occultare.
- 2 Episcopus de fructibus fabricae vnius Ecclesiae superfluis, fabricae alterius Ecclesiae pauperis assignare nequit.
- 3 Alienans res Ecclesiae suae sine iusta causa, & solemnitate peccat, & penas incurrit.
- 4 Excommunicatus quando sic locans bona Ecclesiae ad longum tempus.
- 5 Abbas quas arborum sine conuentu, aut panis alienare potest.

6 Episcopus beneficii perpetua, manum alia reddere, & extinguere potest.

7 Diuisio honorum Monasterij per Abbatem, & Conuentum facta valet.

8 Abbas exemptus, an res ecclesiae alienare possit.

9 Contractum faciens circa res ecclesiae, referens a voluntate Papae, an censuras incurrat.

10 Vnum beneficium alteri, statum suum non mutat.

11 Emphyteuticus pro adijs ecclesiasticis dirutis, cui solui debet census solitus.

12 Locans res ecclesiae, quando incurrit excommunicationem.

DECISIO I.

Ex cons. 1. alias 16.

INstrumenta antiqua causa inueniens si alicuius res, maxime vero Ecclesiae utilitate tangant, quo minus bonis, & redditibus alienentur, tutius est reuelare, quam occultare, cum inueniens rem, aut sciens illam ad alium pertinere, restitutus, & reuelare obligatur, c. Si quid inuenisti. 14. q. 6. & c. qui cum fure, de furt. & restitutus in integrum ignorantem, praesertim Ecclesiae contra praescriptionem datur, c. vigilanti, de praescrip. Fel. ibi.

DECISIO II.

Ex cons. 2. alias 15.

EPiscopus, licet ex causa ecclesiae duas vnire, aut vnam in duas diuidere, c. vnio, 10. q. 3. & c. figur vnire, de excess. prelat. & c. iam auctoritatem impartiri permittendi vnam ecclesiam cum altera, duobus habentibus, illas, c. Questum, de tertum permitt. & c. si. de. in. 6. & pensionem super beneficio vnus ad alium clericum pauperem sustentandum imponere, c. Nisi, c. extirpanda de preb. & Canonicos ad contribuendum reparationi ecclesiae suae cogere, & etiam canonicorum suorum prebendas pauperes & redditibus beneficiorum episcopatus sui augere possit, c. exposuisti, de preb. & ibi Panor. De superfluis tamen fabricae vnius ecclesiae, aliquid fabricae alterius ecclesiae pauperis carentis fabricae sufficienti ad parietes eius reficiendas, & ad ornamenta emenda, sine auctoritate, & licentia Papae assignare nequit; cum hoc nullo iure concessum esse constat, praesertim cum semel donata, data, & relicta a fidelibus in suarum ecclesiarum utilitatem, & vnum vsum pium, ad alium etiam pium, tam iure antiquo, c. 12. q. 1. Clem. quia contingit, de relig. dom. & glo. ibi. quam nono Concilij Tridentini sess. 7. c. 17. de ref. & sess. 22. c. 8. de ref. confirmatione, applicari non possint sine auctoritate Papae, qui non facile eam euilbet Episcopo impartiri solet, etiam in casu licito, faciendam, cum etiam alienationem rerum ecclesiae suae, in casu huiusmodi, Episcopo non concedit, nisi se prius consulto Pius II. Extrau. 1. de reb. eccl. non alien.

DECISIO III.

Ex cons. 3. & 5. alias 18. & 4.

RES ecclesiae suae sine iusta causa, & debita solemnitate alienantes, quam alienatas recipientes peccant, & penas iuris, c. Si quis presbyterorum, de reb. eccl. non alien. & extra. 1. tit. eo. & cap. sine except. 12. q. 2. excommunicationem sentiet, & privationem beneficiorum, quae habent in ecclesijs, quorum bona alienauerunt, si inferiores Episcopis, vel Abbatibus fuerint, ipso facto incurunt; adeo ut pena, quas ipso iure incurrerunt, nec debent, nec possunt iudicè minui propter integrationem, & restitutionem bonorum, ob quam alienationem penas praefatas incurrerunt, cum aliud sit restitutio damni, & aliud pena, quae malefacienti a iure, vel ab homine imponi solent, licet canon, & ca. commissi, de elect. in 6. fecus autem si res ecclesiae iusta de causa, & seruata forma debita alienauerunt, tunc enim neque peccatum aliquod committunt, nec vllam censuram incurunt, capit. Sine cessione 22. quaest. 2.

DECISIO IV.

Ex cons. 4. alias 10.

Sidubus existentibus curatis in eadem ecclesia, & habentibus prædia, & fructus, & oblationes, & emolumenta obuenientia in diuisa, alter alteri, & de consensu episcopi ad vitium locati prædia ecclesie; nec excommunicationem contra Simoniacos latam, cum hic nulla communicationem contra alienantes res ecclesie mittitur simonia, nec etiam contra alienantes res ecclesie & contra recipientes illas male alienatas latam. extra g. 1. de reb. eccl. non alien. in curru: maxime si consensus episcopi accedat, & consuetudo in episcopatu, & Regno sit, ubi ecclesia sita est, ut res ecclesie ad longum tempus locari, & accipi solent, ex Nau. in Man. c. 27. nn. 149.

DECISIO V.

Ex cons. 6. & 7. alias 6. & 7.

Abbas sine consensu conventus, & sui Generalis arborum fructiferas, & non fructiferas sciendo, & vendendo peccat, & excommunicationem contra male alienantes res ecclesiasticas latam Clem. 1. de reb. eccl. non alien. in curru, cum paria sint alienare res pretiosas mobiles, & immobiles alienare; Panor. in c. nulli. de reb. eccl. non alien. secus autem si tantum arbores opacas locorum sui Monasterij pro vberiori fructuum collectione cedat, præsertim si arborum abscliam præna in commodum, & utilitatem Monasterij conuertat, tunc enim neque peccat, neque in penam aliquam incidit, etiam si sine consensu conventus id faciat, eo quod hoc non est re immobilem, neque mobilem pretiosam, quæ seruando seruari potest, alienare, nec bona Monasterij deteriorare, sed meliora reddere; quandoquidem sæpe nimia arborum denudatio nocere solet arboribus, & fructu ab eis ferendo; Et iura prohibentia rerum alienationem intelliguntur de rebus immobilibus, & mobilibus pretiosis, quæ seruando seruari possunt. Panor. in d. c. nulli, & in c. sine except. 12. q. 2.

DECISIO VI.

Ex cons. 8. alias 2. de præscript.

Possidens bona fide per aliquot annos Capellaniam factam de perpetua manuali, siue ad n. tum amovibile auctoritate ordinarij, credens bona fide eam iusse in Manuali redacta, quæ tamen declaratur postea male fuisse in Manuali redacta, nec peccat, nec fructus perceptos restituere tenetur; quia cum Ordinarius ex iusta causa cum consensu patroni, & alijs necessarijs interuenientibus beneficia perpetua, Manualia reddere, & extinguere possit; credens bona fide episcopum non errat, & rem auctoritate eius bona fide possidens, fructus rei suos facit; iusta enim credulitas iurati ex errore facti, aut iuris, bona fides, ff. de acq. rer. dom. & Fel. in c. de quarta de præscript. etiam non obsecuti descendens, licet non possit ad usucapiendum, & præscribendum rem ipsam, ex qua queruntur fructus, prodest tamen ad querendos fructus ex ipsa, bona fide perceptos, sed est scire, ff. de pet. hz. red. D. in c. possessor. de reg. iur. in 6. immo ad querendos fructus sufficit, ut mala fides ab sit, quamvis bona fides possit non ad sit. Fel. in d. c. nulli. in d. s. q. 1. e.

DECISIO VII.

Ex cons. 9. in utriusque.

Diviso bono unum Monasterij facta per Abbatem, & conventum solos, sine particulari auctoritate Papæ valet. cap. edoceri, de ref. & Panor. & Fel. ibi. & confirmatio Papæ accedens non efficit, ut Dionysio facta sit valida, sed tantum ut ab eodem Abbate, vel a successore eius pro libito revocari non possit, qui factam per se solum, & suum conventum, revocare pro libito poterit, antequam Papa confirmaret.

DECISIO VIII.

Ex cons. 16. alias 5.

Abbas exemptus licet iurisdictionem habeat quasi Episcopalem gl. recep. in Clem. 1. ver. p. prius, de re-

bus eccl. non alienan. & alienatio rei Cathedralis ab Episcopo de consensu Capituli facta valet, cap. sine except. 12. q. 2. & Panor. in c. 1. de his. quæ sunt a prælat. alienatio tamen rei eccl. sita extra Episcopatum ubi Abbacia sita est, ab Abbate exempto de contentu capituli etiam in casu a iure permissio facta, sine auctoritate Papæ, aut prælati superioris, cui immediate subiectus, inuvalida est; Panor. in c. 1. vbi sup. Car. in clem. 1. vbi sup. q. 4. 35. & 37. per superiorum tamen eius, & episcopum, in cuius ditione res alienata sita est, ratificari potest, ex Panor. & Car. vbi sup. & DD. in c. Nulli de reb. eccl. non alien. & in c. sine except. 12. q. 2.

DECISIO IX.

Ex cons. 11. in Novis, deest antiquis.

Contractum venditionis, vel permutationis circa ecclesiasticas, sub conditione, Si Papa placuerit, faciès, censuram antiquam non incurrit, si ante beneplacitum Papæ obtentum, ad venditionem rei vendita, aut rei permutata traditionem non procedat.

DECISIO X.

Ex cons. 13. in Novis, deest in antiquis.

Cum per unionem unius beneficii ad alterum, beneficium unius status, & conditio non mutetur, sed antiqua prælegatur, & exemptionem etiam post unionem retinet; consequenter ecclesia exempta non exempta unita privilegium exemptionis retinet; sed & dignitas prima ecclesie post Pontificalem auctoritatem Papæ mente capitulari unita, ita ut capitulum illius possessionem apprehendat, perpetuoque retineat, & que inferuire faciat non ideo suppressa censetur: unde quamvis dignitas illa vacare designat, non tamen operatur, & secunda eiusdem ecclesie dignitas incipit esse prima per regulam Cancellariæ sedis Apostolicæ reservata.

DECISIO XI.

Ex cons. 17. in Novis, deest in antiquis.

Emphteuicis prædijs ecclesiasticis dirutis ad civitatem munitendam, census annuus, qui in recompensam assignatur, non directo domino, sed ipsi emphyteutæ solvendus venit, qui solitam recognitionem Ecclesie Domini directæ solvet.

DECISIO XII.

Ex cons. 19. in Novis, deest in antiquis.

Quamvis beneficiarius rei ecclesie sit extra casum iuris expressos locans, ipso iure excommunicatus sit, extra g. 1. de reb. eccl. non alien. & beneficiarius regularis locans aliquid de rebus suorum beneficiorum ad longum tempus ab officio suspensus sit, Clem. 1. de reb. eccl. non alien. qui tamen bona fide id faceret, & maxime in ecclesie suæ utilitatem, poenitentia præfata, quæ in solum præsumentes feruntur, non incurrit; siquidem poenitentia imposta contra præsumentem alicui facere, ab eo, qui abiq. dolo, vel contemptu illud facit, incurri non videtur ex Car. in clem. 1. q. 19. de privi.

TITVLVS IX.

De Deposito.

S V M M A R I V M.

- 1 Deposito pecunie cum pacto, ut depositarius aliquid soluendo ea uti possit, usuraria est.
- 2 Restituere tenetur, qui aliquid accipit ab exaltore, pro facultate utendi pecunia exacta usq; ad diem solutionis.
- 3 Depositum rei in pondere, numero, vel mensura consistens cum facultate ea utendi sit mutuum.
- 4 Deponens nihil a depositario exigere potest.
- 5 Contractus omnis cum ecclesia, si sit ei utilis, iniuri potest.

E D E